

**КРАЩІ ПРАКТИКИ СПІВПРАЦІ ОРГАНІВ
МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ З ГРОМАДСЬКИМИ
ОРГАНІЗАЦІЯМИ У СФЕРІ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ
ЗАДЛЯ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ**

Циганин Мар'яна Петрівна

аспірантка

Національного університету «Львівська політехніка»;

заступник директора

Департаменту молодіжної політики та спорту

Івано-Франківської міської ради –

начальник відділу молодіжної політики

Опис та поширення кращих практик роботи у будь якій сфері – це можливість для інших перейняти досвід, інструменти, методики або підходи у вирішенні тих чи інших викликів та завдань, а також підбити та публічно висвітлити підсумки певного проєкту, кампанії чи заходу. Оскільки молодіжна політика – це напрям державної політики, спрямований на створення соціально-економічних, політичних, організаційних, правових умов і гарантій для соціалізації та інтеграції дітей та молоді в суспільні процеси, що здійснюються в інтересах дітей та молоді та за їх участю [5], керується відповідними законодавчими актами, кращі практики її реалізації мають велике значення як для наукового аналізу, так і для подальшої розробки цільових програм на усіх рівнях молодіжної політики: локальному, регіональному та національному.

На національному рівні існують два збірника, які описують історії про кращі практики: «Громадянське суспільство, бізнес та влада» та «Каталог кращих практик молодіжної роботи».

«Громадянське суспільство, бізнес та влада» – це збірник історій про кращі спільні проєкти між трьома сторонами, результатом яких стали позитивні зміни у суспільстві, незалежно від сфери їх діяльності. Збірник історій став продовженням інформаційної кампанії «Громадянське суспільство та влада – кращі практики співпраці», яка була започаткована 2020 року Міністерством культури та інформаційної політики України (МКІП) та Секретаріатом Кабінету Міністрів України спільно з проєктом «Ініціатива секторальної підтримки громадянського суспільства України», який реалізує ІСАР Єднання у партнерстві з Українським незалежним центром політичних досліджень та Центром демократії та верховенства права. Історії, які потрапляють у збірник відбираються шляхом проведення щорічного конкурсу [4].

«Каталог кращих практик молодіжної роботи» – це збірник, який з 2018 року щорічно формується в рамках Програми «Молодіжний працівник», що реалізується Міністерством молоді та спорту України та державною установою «Всеукраїнський молодіжний центр» за сприяння Програми розвитку ООН в Україні [3]. Формування каталогу відбувається на конкурсній основі, серед кандидатів обираються 10 переможців та орієнтовно 100 успішних проєктів, які були реалізовані в різних сферах молодіжної політики (соціальна згуртованість, захист прав людини, участь молоді у процесах демократії, організація змістовного дозвілля, волонтерство тощо) та теж потрапляють у даний каталог.

На регіональному та локальному рівні теж можуть існувати схожі конкурси, збір та опис кращих історій та практик, в залежності від рішення органу виконавчої влади або органу місцевого самоврядування. Проте відсутність ведення такого збірника не свідчить про відсутність успішних практик. Розглянемо на прикладі реалізацію молодіжної політики в Івано-Франківській міській територіальній громаді.

Рішенням міської ради від 24.12.2020 р. № 348-3 було прийнято цільову програму «Молодь Івано-Франківської міської територіальної громади» на 2021–2025 роки [7], метою якої є створення можливостей для самореалізації та розвитку потенціалу молоді в об'єднаній територіальній громаді через підвищення спроможності інститутів громадянського суспільства у молодіжній сфері, які діють на принципах демократичного врядування, застосування наявних та нових інструментів для активної участі та інтеграції молоді у суспільне життя і подальший розвиток українського суспільства. Основним реалізатором програми є Департамент молодіжної політики та спорту Івано-Франківської міської ради. Серед низки успішних практик у 2023 році, варто виділити ті, де ініціаторами та партнерами на етапі реалізації були громадські організації та/або молодіжні лідери, а саме:

1) дослідження молодіжного середовища Івано-Франківської міської територіальної громади в рамках реалізації проєкту #to_make_youth_louder (зробити молодь гучнішою) [1], ініційоване ГО «Між іншим». Результати опитування були описаними та поданими до Департаменту молодіжної політики та спорту Івано-Франківської міської ради у письмовому вигляді, в результаті чого були врахованими і стали за основу впровадження нових підходів до розробки і реалізації молодіжної політики на рівні громади;

2) відкриття комунальної установи «Івано-Франківський молодіжний центр «Рух» [2], ініційоване молодіжною радою при виконавчому комітеті Івано-Франківської міської ради, ГО «Івано-Франківський молодіжний центр «Простір ініціатив» та ГО «Між іншим». Реалізація даного проєкту стала можливою завдяки співпраці Департаменту

молодіжної політики та спорту Івано-Франківської міської ради з дитячим фондом ООН ЮНІСЕФ, саме завдяки підтримці фонду вдалося зробити ремонт у приміщення молодіжного центру на суму 2 млн 100 тис. грн, а також придбати меблі і оргтехніку на загальну суму 295 тис. грн;

3) запровадження стипендій міського голови для обдарованих студентів закладів вищої освіти III-IV рівнів акредитації, ініційоване депутатами міської ради та підтримане міським головою [6]. Це 3 млн грн з міського бюджету в рік, які будуть фінансово підтримувати успішних у навчанні та активних у громадському житті громади студентів, мотивуючи їх все більше діяти задля позитивних змін у суспільстві.

Вивчаючи досвід інших громад як в Україні, так і за її межами, Департамент молодіжної політики та спорту Івано-Франківської міської ради у партнерстві з активними молодіжними громадськими організаціями готує проєктну заявку про створення в громаді мобільного молодіжного центру, оскільки досі низький рівень залучення молоді до активного громадського життя у сільській місцевості (18 сіл входять до складу Івано-Франківської міської територіальної громади).

Про можливості участі молоді у прийнятті управлінських рішень, фінансової підтримки реалізації проєктів громадських організацій, а також про досягнення і актуальні новини Департамент інформує на своєму сайті <http://dmpps.if.ua/> та сторінках у соціальних мережах: <https://www.facebook.com/depmolodsportif>, <https://www.instagram.com/youth.if.mvk/> та https://t.me/youth_if_mvk.

Поширення кращих практик співпраці органу місцевого самоврядування з громадськими організаціями – це ще один інструмент активізації молоді, боротьби із стереотипами та міфами щодо роботи органів влади та бюрократизації процесів, демонстрація відкритості та прозорості влади і реальних можливостей участі молоді та інших суб'єктів молодіжної політики у процесах прийняття управлінських рішень. Також варто вказати, що це інструмент залучення нових партнерів, іноземних донорських організацій, для яких важливими є міжсекторальна співпраця, дослідження потреб цільових аудиторій, публічне висвітлення отриманих результатів та можливість сталості і продовження реалізації проєктів після завершення грантової підтримки.

Запровадження в Івано-Франківській громаді конкурсу кращих практик співпраці між суб'єктами молодіжної політики та органом місцевого самоврядування може стати одним із ефективних кроків як розробки, так і реалізації молодіжної політики на благо громади.

Список використаних джерел:

1. Аналітичний огляд за підсумками дослідження молодіжного середовища ІФ МТГ в рамках реалізації проекту #to_make_youth_louder. Івано-Франківськ : Карпатський інститут аналітики «FrankoLytics», 2023.
2. Івано-Франківський молодіжний центр «Рух» відкрито. URL: <http://surl.li/nmfxb> (дата звернення: 11.12.2023).
3. Каталоги кращих практик. URL: <https://youth-worker.org.ua/library-category/katalogy-krashhyh-praktyk/> (дата звернення: 12.12.2023).
4. Оголошується третій щорічний конкурс історій «Громадське суспільство, бізнес та влада – кращі практики співпраці». URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/ogoloshuyetsya-tretij-shorichnij-konkurs-istorij-gromadyanske-suspilstvo-biznes-ta-vlada-krashi-praktiki-svivpraci> дата звернення: 12.12.2023).
5. Про основні засади молодіжної політики : Закон України від 27.04.2021 № 1414-IX. Дата оновлення 31 березня 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-20#Text> (дата звернення: 12.12.2023).
6. Про призначення стипендій міського голови для обдарованих студентів закладів вищої освіти III-IV рівнів акредитації : рішення Івано-Франківської міської ради від 31.07.2023 р. № 146-37. URL: <http://www.namvk.if.ua/dt/890349/> (дата звернення: 11.12.2023).
7. Про програму «Молодь Івано-Франківської міської територіальної громади» на 2021–2025 роки : рішення Івано-Франківської міської ради від 24.12.2020 р. № 348-3. URL: <http://www.namvk.if.ua/dt/523870/> (дата звернення: 11.12.2023).